

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра філософії та суспільно-політичних наук.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ФІЛОСОФІЯ»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
спеціальність	для всіх спеціальностей
назва освітньої програми	Філософія
статус	обов'язкова

Краматорськ
ДДМА
20__

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» для підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, для всіх спеціальностей, освітня програма «Філософія».

Розробники:

 _____ О. П. Кваша, канд.. політ. наук, доцент.

Погоджено з групою забезпечення освітньої програми (лише для обов'язкових дисциплін):

Керівник групи забезпечення:

 _____ . О. П. Кваша, канд. політ наук, доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії та суспільно-політичних наук, протокол № 1 від 28.08.2019

Завідувач кафедри:

 _____ О. П. Кваша, канд.. політ. наук, доцент.

Розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради факультету економіки та менеджменту
протокол № 1 від 28.08.2019

Голова Вченої ради факультету:

 _____ Є.В. Мироненко, д-р техн. наук, професор

I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Актуальність вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання.

Філософія являє собою систему знань про наш світ взагалі, розкриває найголовніші закони, які панують у природі, суспільстві та в мисленні людини. Філософія формує наш світогляд, малює цільну картину всесвіту, спираючись на дослідження інших наук, а саме, таких як фізика, біологія, математика, астрономія, соціологія, політологія та ін. Взаємовідносини філософії з іншими науками дуже глибокі та плідні. Найважливіші наукові принципи – доказовість, систематичність, перевіряємість фактів та гіпотез – перш за все були сформульовані в філософії, завдяки чому саму філософію вважають наукою наук. Вона дає наукам методологію пошуку.

Зміна парадигми усього пострадянського гуманітарного знання - відмовлення від класового підходу до суспільних явищ - вимагає нового підходу і до читання курсу філософії у вузі. Канонізація марксистської філософії відіграла поганий жарт, насамперед із самою філософією, позбавивши її можливості нормально розвиватися.

Гуманізація освіти, необхідність прилучення студентів до історії світової і вітчизняної культури настійно вимагають викладання вузівського курсу філософії в історико-філософському плані. Адже філософія по праву є квінтесенцією, каркасом культури. При цьому важливо зробити акцент на світоглядному значенні філософського знання, на його смисложиттєвому змісті. Саме в цьому своєму значенні філософія впливає на свідомість самих широких мас, якщо навіть останні і не усвідомлюють цього впливу. Це ні в якому разі не принижує значення філософії як методології пізнання. Навпаки в цьому аспекті філософія становить особливий інтерес для фахівців і людей, що вирішили присвятити себе науковій діяльності.

1.2. Мета дисципліни – впровадження студентів до базової філософської проблематики, шляхом ознайомлення їх з основними філософськими школами, напрямками, фундаментальними вченнями і поглядами всесвітньо відомих філософів, що своєю діяльністю намагалися вирішити проблеми, пов'язані з пізнанням світу, буттям людини, його смислу та морально-етичного наповнення. Тому метою даного курсу є і духовне збагачення студентів, шляхом засвоєння і розуміння глибинних філософських проблем.

1.3. Завдання дисципліни:

- формування у студентів знання про особливості філософського мислення та його історичну природу;
- ознайомлення студентів з головними філософськими проблемами, поняттями, концепціями і підходами, що лежать в основі розвитку предмету філософії;
- ознайомитися з найважливішими філософськими поняттями і категоріями;
- прояснити сутність різних історичних способів філософування, тобто розкрити історичні підходи до розуміння філософії;
- виявити вузлові пункти зв'язку світогляду людини і філософського типу мислення й наголосити на їх історичній природі;
- виховувати культуру філософського мислення та формувати засади теоретичного мислення.
- формування навиків критичного раціонального мислення та відповідальної інтелектуальної культури;
- формувати вміння аргументовано висловлювати власні думки і толерантно сприймати інші.

1.4. Мова викладання: українська

1.5. Обсяг навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять:

- загальний обсяг становить 135 годин / 4,5 кредити, в т.ч.:
- денна форма навчання: лекції – 26 годин, практичні (семінарські) – 14 годин, самостійна робота студентів – 95 години;
- заочна форма навчання: лекції – 4 години, самостійна робота студентів – 111 годин.

II ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Тема	Зміст програмних результатів навчання
1	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний визначити та описати поняття світогляду та його структуру, класифікувати та розкривати зміст типів світоглядів, • студент здатний розкрити періодизацію історії філософії від античності до сьогодення, та її роль в системі наук; • студент здатний визначити та описати філософію як науку в системі культури а також взаємозв'язок філософія і політики. <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні питання пов'язаного з філософією як навчальною дисципліною, колом її проблем і роль у суспільстві. • студент здатний дискутувати з приводу предмету і методу філософії а також специфіки філософського знання.
2	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний визначити та описати джерела філософії: від міфу до логосу, особливості античної філософії її космоцентризм, проблема буття як центральну проблема давньогрецької філософії. • студент здатний розкрити питання про мілетська школа, про буття як одна з "стихий", про піфагорійців, вчення про буття елєатов, діалектичні і метафізичні погляди на природу буття у Геракліт, та Парменіда, Атомізм Демокріта., • студент здатний продемонструвати знання про проблеми теорії пізнання в античній філософії, співвідношення чуттєвого і логічного в процесі пізнання, про душу і пізнання в діалогах Платона, про філософію Аристотеля. <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити сутність критики вчення Платона про ідеї у Аристотеля, • студент здатний дискутувати з приводу етичних проблем в античній філософії, а також соціально-політичні ідеї древніх греків. <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний відтворити основні проблеми теорії пізнання і проблеми моралі в античній філософії.
3	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний визначити та описати середньовічну філософію як синтез християнства й античної філософії, що таке Патристика, вчення Аврелія Августина і його культурно-історичне значення. філософію зрілого середньовіччя, особливості схоластичної філософії; • студент здатний продемонструвати знання про проблему універсалій - номіналізм і реалізм: пізнавальний і світоглядний змісти їхньої боротьби, метафізика Томи Аквінського, проблеми співвідношення віри і розуму, релігії і філософії в середньовічній філософії, погляди мисливців середньовіччя на людину, її місце у світі та проблеми свободи волі і свободи вибору у житті; • студент здатний продемонструвати знання про гуманізм філософії Відродження, культ людини – творця, мистецтво і філософію, пантеїзм як специфічна рису натурфілософії Відродження, проблеми діалектики в філософії Миколи Кузанського, Дж. Бруно і становлення нової картини світу в роботах Коперніка і Галілея, етику і вчення про державу Ніколо Макіавеллі; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний дискутувати з приводу проблеми універсалій - номіналізму і реалізму: пізнавального і світоглядного змісту їхньої боротьби, метафізики Томи Аквінського, проблеми співвідношення віри і розуму, релігії і філософії в середньовічній філософії.
4	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати знання про соціально-економічні, культурні і науково-світоглядні передумови формування філософії Нового часу, про наука як феномен європейської культури, поняття суб'єкта й об'єкта, новоевропейський зміст поняття природи, проблему методу наукового пізнання у філософії Нового часу, емпірико-індуктивний метод Ф.Бекону, "примари" свідомості, що ускладнюють можливість наукового пізнання;

	<ul style="list-style-type: none"> студент здатний визначити та описати раціонально-дедуктивний метод Р.Декарта, методологічний сумнів "я" як безсумнівний початок, доказ існування Бога, доказ існування зовнішнього світу, проблему субстанції у філософії Нового часу, метафізику Р.Декарта, пантеїзм Спінози, монадологію Ляйбница, погляди філософів Нового часу на людину, суспільство та їх взаємовідносини; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний пояснити в чому сутність проблеми методу наукового пізнання у філософії Нового часу а також емпірико-індуктивного методу Френсіса Бекона та "примар" свідомості, що ускладнюють можливість наукового пізнання.
5	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний продемонструвати знання про І. Канта як засновника німецького ідеалізму, два періоди у філософії Канта, гносеологію як центральна проблема його філософії, критику «чистого розуму», простір і час як апіорні форми чуттєвості, світ «речей у собі» і світ феноменів, категорії як апіорні форми розсудку, антиномії розуму, критика практичного розуму, «категоричний імператив»; студент здатний визначити та описати що таке об'єктивний ідеалізм Гегеля і Абсолютна ідея, принцип тотожності буття і мислення, єдність діалектики, логіки і теорії пізнання, закони і категорії діалектики, систему і метод Гегеля, а також Гегелівське розуміння культурного розвитку: поняття об'єктивного духу, мораль, право, цивільне суспільство та питання про державу в роботах Г.В.Ф. Гегеля; студент здатний визначити та описати що таке антропологічний матеріалізм Л.Фейербаха., а також погляди Фейербаха на релігію і мораль. <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний дискутувати з приводу проблеми законів і категорій діалектики Гегеля, а також протиріч в системі і методі Гегеля. <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний сформулювати закони і основні категорії діалектики, а також сутність «категоричного імперативу»
6	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний визначити та описати в чому єдність джерел російської й української філософії, джерела давньоруської філософії, вплив Іоанна Дамаскіна на формування філософії древньої Русі, що значить філософія як щира релігія, практично-моральну орієнтацію давньоруської філософії, особливості української філософії, а також перевагу екзистенційної проблематики; студент здатний продемонструвати знання про ідеї гуманізму в Україні XVI - XVII ст., Києво-Могилянську академію і філософські ідеї XVIII - XIX ст., просвітництво та ідеї моральної філософії, природничонаукові погляди, класичний період української філософії, філософію Г.С. Сковороди і його "три світи", дві натури, пантеїзм, вчення про людину і його щастя, етичні ідеї, вчення про «споріднену працю»; студент здатний продемонструвати знання про соціально-політичні погляди діячів Кирило-Мефодіївського товариства (Шевченко, Куліша, Костомарова), кардіоцентричний неоплатонізм П. Юркевича як одне із джерел екзистенціалізму, соціал-демократичні (И.Франко) і ліберально-демократичні (М.Драгоманов) тенденції в поглядах на суспільний розвиток; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний пояснити в чому сутність практично-моральна орієнтація давньоруської філософії і особливість української філософії в цілому.
7	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний пояснити зміст і як вплинули соціально-історичні, природничо-наукові і теоретичні передумови виникнення марксизму, як відбувалось формування філософських поглядів К.Маркса; студент здатний продемонструвати знання про «Економічно-філософські рукописи 1844 року» і їхні основні ідеї, ідею універсальної людини, проблему відчуження, філософський аналіз ідеї комунізму, марксистське поняття суспільства й антропогенезу людини, поняття соціально-економічної формації, зміст матеріалістичного розуміння історії, категорії суспільного буття і суспільної свідомості, суспільні відносини і їхні види, історичну закономірність і свідому діяльність людей, проблема поневолення і волі людини; студент здатний продемонструвати знання про те як відбувалась розробка концепції матеріалістичної діалектики і ставлення до гегелівської діалектики, розробка Ф.Енгельсом проблем діалектики природи, про онтологію і гносеологію в філософії марксизму, вчення про істину.
8	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний продемонструвати знання про становлення і розвиток неklasичної

	<p>філософії, соціальні і наукові передумови виникнення філософії життя, ірраціональний волюнтаризм Артура Шопенгауера як філософське джерело філософії життя, про Фрідріха Ніцше як засновник філософії життя, новий філософський стиль і мова, проблему життя, несубстанціальність і мінливість життя, проблема людини у Ф.Ніцше, діонісійське й аполонівське начало;</p> <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити зміст твору «Воля до влади», а також суть критика християнських цінностей, що таке Надлюдина як носій нової моралі, в чому сутність імморалізму, ірраціоналізму теорії пізнання «філософії життя».
9	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати знання про проблему співвідношення біологічного і соціального в людині, структуру свідомості і біологічне трактування особистості, несвідоме і способи його виявлення (тлумачення сновидінь, помилки мови, описки, автоматичні дії і т.д.), поняття «лібідо» у З.Фрейда і його значення, трансформацію потягів: регресія, витіснення, сублімація, значення процесу сублімації для розвитку людини; • студент здатний пояснити зміст і роль соціальних норм і заборон у духовному житті людини, зміст і сутність «едипового комплексу» і його значення для розуміння психіки, проблема провини і відповідальності особистості, інстинкт самозбереження і страх смерті, взаємозв'язок раціонального й ірраціонального в психоаналізі; • студент здатний продемонструвати знання про неофрейдизм, тенденції його розвитку в ХХ столітті, поняття архетипів колективного несвідомого у вченні К.Юнга, концепція «любові» Е. Фрома; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити в чому сутність ролі соціальних норм і заборон у духовному житті людини; <p><i>у психомоторній сфері:</i> студент здатний сформулювати і відтворити на якомусь прикладі як відбувається трансформація потягів: регресії, витіснення, сублімації.</p>
10	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати розуміння соціально-історичних коренів й умов виникнення екзистенціалізму, ідейних джерел екзистенціалізму: філософії С.Кьєркегора, філософії життя, феноменології Е.Гуссерля, основних течій і представників філософії екзистенціалізму; • студент здатний продемонструвати знання про розуміння екзистенціалістами завдань і мети філософії, категорії «буття, відмінності буття речей від буття «Я», пізнання людського існування як шлях до пізнання буття, феноменологічний опис станів свідомості, абсолютизація емоції страху, екзистенційне уявлення щодо людського існування; • студент здатний описати вчення М.Хайдегера про «Буття у світі» і «буття як забігання вперед», справжнє і несправжнє людське існування, проблему волі в екзистенціалізмі, крайній індивідуалізм екзистенціалізму; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний дискутувати з приводу крайнього індивідуалізму екзистенціалізму, та його впливу на культуру і мистецтво.
11	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний визначити та описати в чому сутність російської релігійної філософії ХІХ-ХХ ст., філософських і соціально-політичних поглядів слов'янофілів і західників; • студент здатний продемонструвати знання про В.С. Соловйова і його вплив на розвиток російської релігійної філософії, концепцію позитивної вседності, про людину як сполучну ланку між божественним і природним світом, про релігійно-оновленську тенденцію в російській ідеалістичній філософії початку ХХ століття, філософські погляди Н.А.Бердяєва, проблеми буття, пізнання і волі, людини та її творчості. <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний сформулювати основні принципи теорії богошукання як спроби створення "нової релігійної свідомості».
12	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати знання про основні напрямки сучасної релігійної філософії, «класичне» і «некласичне» в релігійній філософії ХХ століття, неотомізм як офіційну філософську доктрину Ватикану, ідею гармонії розуму і віри, співвідношення науки, філософії і релігії в неотомізмі, креаціонізм і спробу доказу буття Бога, теорію пізнання неотомізму, проблему людини в релігійній філософії; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити зміст еволюціонізму Тейяра де Шардена; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний дискутувати з приводу проблеми доказу буття Бога і проблеми людини в релігійній філософії

13	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати знання про О. Конта як засновника позитивної філософії, історико-філософські і природничонаукові передумови виникнення філософії неопозитивізму, антифілософську та методологічну програму позитивізму, про основні етапи еволюції неопозитивізму, принципи неопозитивізму: верифікація, конвенціоналізм, фальсифікація, когеренція, теорія наукових революцій Т. Куна; • студент здатний продемонструвати знання про прагматизм як «національну американську філософію»: представників, концепції і проблеми, «прагматична максима» Ч. Пірса, критику традиційного поняття істини Дж. Дьюї; • студент здатний пояснити зміст феноменології Е. Гусерля: принципи та ідеї; • студент здатний показати знання про філософську герменевтику: загальні особливості та характерні риси, герменевтика буття Хайдеггера та поняття герменевтичного кола Гадамера, про герменевтику свідомості та герменевтику буття і їх принципові відмінності; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити в чому сутність проблеми основних принципів неопозитивізму: верифікація, конвенціоналізм, фальсифікація, когеренція, • студент здатний пояснити в чому сутність проблеми герменевтики свідомості та герменевтики буття і їх принципових відмінностей; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний сформулювати принципи неопозитивізму: верифікація, конвенціоналізм, фальсифікація, когеренція; • студент здатний сформулювати основні принципи прагматизму.
14	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати знання про французьку філософію ХХ століття та її розвиток від структуралізму до постмодерна: історію, ідеї, представники, про Ж. Ліотара та його твір «Стан постмодерна», про постмодерн як стан культури та засіб філософського мислення; • студент здатний визначити та описати в чому сутність стилістичних альтернатив історичної свідомості: дискусія про модерн і постмодерн (Ліотар, Хабермас, Дерріда), постмодерністських маргіналізацій культури в проявах апології і критики, глобальні проблеми ХХ століття і головні суспільно-політичні процеси, проблеми «ціни» прогресу, змісту історії, про майбутнє як приречення і прогнозування; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний дискутувати з приводу проблеми постмодерністських маргіналізацій культури в проявах апології і критики, головних суспільно-політичних процесах, проблеми «ціни» прогресу, змісту історії, про майбутнє як приречення і прогнозування; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний сформулювати основні положення філософської концепції постмодерну.

III ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1 Класична філософія						
1.	Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві		2	2		6
2.	Давньогрецька філософія		2	2		6
3.	Філософія Середньовіччя та Відродження.		2	1		8
4.	Філософія Нового часу		2	1		6
5.	Німецька класична філософія		2	1		6
6.	Філософська думка в Україні		2	1		7
Змістовий модуль 2 Некласична філософія						
7.	Філософія марксизму		2	1		6
8.	Філософія життя		2	1		6

9.	Філософія психоаналізу		2	1		6
10.	Філософія екзистенціалізму		2	1		6
11.	Російська релігійна філософія XIX - XX ст..					10
12.	Релігійна філософія в XX столітті		2			10
13.	Проблеми пізнання у філософії XX століття		2	1		6
14.	Філософія постмодерна		2	1		6
Усього годин		135	26	14		95

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

3.2. Тематика семінарських занять

№ з/п	Тема заняття
1.	Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві.
2.	Давньогрецька філософія. Філософія Середньовіччя та Відродження.
3.	Філософія Нового часу. Німецька класична філософія
4.	Німецька класична філософія. Філософська думка в Україні. Модульний контроль №1
5.	Філософія марксизму. Філософія життя.
6.	Філософія психоаналізу. Філософія екзистенціалізму
7.	Проблеми пізнання у філософії XX століття. Філософія постмодерна. . Модульний контроль №2

3.3. Перелік індивідуальних завдань

Головною ціллю індивідуальних завдань є контроль самостійної роботи студентів. Цей контроль здійснюється завдяки написанню студентами доповідей, рефератів тощо.

Теми з курсу філософії, які пропонуються до самостійного вивчення студентами усіх спеціальностей очного навчання.

Тема Філософія епохи відродження

Головні проблеми теми:

1. Гуманізм філософії доби Відродження.
2. Культ людини-творця в філософії Відродження.
3. Мистецтво та філософія, їх взаємозв'язок в філософії.
4. Проблеми діалектики в філософії Миколи Кузанського.
5. Поняття світогляду та його особливості в філософії доби Відродження.
6. Місце та роль політики в працях філософів доби Відродження.
7. Вчення М. Макіавеллі про етику та державу.
8. Зародження ідей утопічного соціалізму в епоху Відродження.

Тема Російська релігійна філософія кінця XIX – поч. XX ст.

Головні проблеми теми

- 1 Філософські та соціально - політичні концепції слов'янофілів і західників.
- 2 Концепція позитивної „всеєдності”. Людина як сполучне кільце між божественним і природним світом.
- 3 Учення В.Соловйова про боголюдство як джерело відродження світу.
- 4 Філософські погляди М.О.Бердяєва. Проблеми буття, пізнання і свободи.
- 5 Ідеї космизма в російській філософії (М.Ф.Федоров, В.І.Вернадський).

Тема Релігійна філософія в XX ст.

1. Головні напрями сучасної релігійної філософії.
2. “Класичні” та “Неокласичні” течії в релігійної філософії XX ст.

3. Неотомізм – офіційна сучасна філософська доктрина Ватикану.
4. Концепція гармонії віри та розуму.
5. Співвідношення філософії та релігії в неотомізмі.
6. Креаціонізм та спонукання доказів буття богу.
7. Проблема людини в релігійній філософії.
8. Етична проблематика релігійної філософії.

Теми рефератів з філософії.

1. Основне питання філософії. Принципи класифікації філософських напрямків.
2. Антична філософія як виток сучасної європейської цивілізації.
3. Етичні проблеми в античній філософії.
4. Змоги вирішення питання-людина та світ-в античній та середньовічній філософії. Порівняльний аналіз.
5. Пантеїзм . як специфічна риса філософії Відродження
6. Бородаба сенсуалізму та раціоналізму у філософії Нового часу.
7. Філософські погляди Т. Гобса та Д. Лока на природу та походження держави.
8. Суб'єктивний ідеалізм Фіхте.
9. Принцип тотожності духу та природи у філософії Шелінга.
10. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха.
11. "Абсолютна міфологія" А .Ф.Лосєва.
12. Філософські ідеї у російській літературі ХІХ століття. Філософія людини Ф.М.Достоевського.
13. Соціально –демократичні (І.Франко) та ліберально –демократичні (М.Драгоманов) тенденції у поглядах на суспільний розвиток.
14. Марксистське трактування суспільства та антропосоціогенезу людини. Зміст матеріалістичного розуміння історії.
15. Соціальні та наукові передумови філософії життя . Ірраціональний волюнтаризм А.Шопенгауера.
16. Вплив філософії життя на некласичну філософію.
17. Неофрейдизм .Тенденції його розвитку у ХХ столітті.
18. Вплив екзистенціалізму на культуру та мистецтво сьогодення.
19. Теорія наукових революцій Т.Куна.
20. Сучасна релігійно-філософська доктрина протестантизму.
21. Еволюціонізм Тейяра де Шардена.
22. Суспільство та природа, історичні типи їх взаємодії.
23. Суспільство як система. Філософські підґрунття теоретичної моделі суспільства: матеріалізм, ідеалізм, натуралізм.
24. Соціальна структура сучасного суспільства.
25. Політична система суспільства та її структура. Держава-ядро політичної системи суспільства.
27. "Людський вимір" суспільства.
28. Основні форми суспільної свідомості ,їх взаємозв'язок та значення у суспільному житті.
29. Ідея прогресу в історії філософської думки.
30. Постмодерністська маргіналізація культури: апологія та критика.

IV КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	35	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, виступати з доповідями з визначених питань, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.
2	Тестове семінарське завдання №1	5	Семінарська контрольна робота № 1 в формі тестування включає питання, що були розглянуті на 1-6 семінарських заняттях з курсу філософії, що дозволяє студентам зорієнтуватися – що таке філософія, коло її проблем та її роль в житті суспільства, початок філософського мислення, класична та некласична філософія .
3	Тестове семінарське завдання №2	5	Семінарська контрольна робота №2 відбувається в формі тестування включає питання з другого модулю курсу філософії, та охоплює теми, що були розглянуті на семінарських заняттях 7-14 даного розділу.
4	Написання реферату	5	Студент здатний продемонструвати достатній рівень опанування основних положень з обраної тематики, демонструвати знання відповідної літератури, вміння аналізувати матеріал, робити узагальнення та самостійні висновки.
5	Модульна контрольна робота №1	25	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого модулю, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни.
6	Модульна контрольна робота №2	25	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем другого модулю, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни.
Поточний контроль		100	-
Підсумковий контроль		100	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого та другого модулю курсу, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни.
Всього		100	-

4.1. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів заочної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Тестова контрольна робота, яка виконується студентом індивідуально в системі Moodle	40	Студент виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
2	Письмовий екзамен	60	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого та другого модулю курсу, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни.
Всього		100	-

4.2. Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
<p>Когнітивні:</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний продемонструвати знання і розуміння особливостей філософського мислення та його історичну природу; студент здатний продемонструвати знання і розуміння головних філософських проблем, понять, концепцій і підходів, що лежать в основі розвитку предмету філософі; студент здатний продемонструвати знання і розуміння найважливіших філософськими понять і категорій. 	<p>75-89% - студент припускається несуттєвих помилок у описі змісту знань і розуміння особливостей філософського мислення та його історичну природу, припускається несуттєвих помилок при демонстрації знань і розуміння головних філософських проблем, понять, концепцій і підходів, що лежать в основі розвитку предмету філософі, припускається несуттєвих помилок при визначенні найважливіших філософських понять і категорій.</p>
	<p>60-74% - студент припускається суттєвих помилок у описі змісту знань і розуміння особливостей філософського мислення та його історичну природу, припускається суттєвих помилок при демонстрації знань і розуміння головних філософських проблем, понять, концепцій і підходів, що лежать в основі розвитку предмету філософі, припускається суттєвих помилок при визначенні найважливіших філософських понять і категорій.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> менше 60% - студент не може обґрунтувати свою позицію стосовно змісту знання і розуміння особливостей філософського мислення та його історичної природи, не може самостійно визначити і пояснити розуміння головних філософських проблем, понять, концепцій і підходів, що лежать в основі розвитку предмету філософі, дає невірне визначення найважливіших філософськими понять і категорій.
<p>Афективні:</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний критично осмислювати матеріал; аргументувати власну позицію оцінити аргументованість вимог та дискутувати у професійному середовищі; 	<p>75-89% - студент припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складності у поясненні нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики</p>
	<p>60-74% - студент припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні</p>

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
<ul style="list-style-type: none"> студент здатний співпрацювати із іншими студентами та викладачем; ініціювати і брати участь у дискусії, розділяти цінності колективної та наукової етики 	<p>складності при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики</p> <p>менше 60% - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу.</p>

V ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	<ul style="list-style-type: none"> фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та за питаннями до семінарського заняття; оцінювання активності участі у дискусіях
2.	Індивідуальні завдання	<ul style="list-style-type: none"> письмовий звіт або реферат про виконання індивідуального завдання; оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди
3.	Модульні контрольні роботи	<ul style="list-style-type: none"> стандартизовані тести; питання до модульної контрольної роботи
Підсумковий контроль		<ul style="list-style-type: none"> питання до екзамену

VI РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

6.1. Основна література

1. Введение в философию. - М., 2002.
2. Мир философии: Книга для чтения. В 2-х ч. - М.,1990.
3. Философия: Учебное пособие для вузов. - К.,1994.
4. Философский словарь.- М.,1991.
5. История философии: Учебник для вузов. – Ростов - н/Д: Феникс, 2001.
6. Невлева И.М. Философия: Учеб. пособие. – М.: изд. РДЛ, 2002.
7. Скирбекк Г. Гилье История философии: Учеб. пособие для студентов высших учебных заведений /Пер. с англ. В.И. Кузнецова – изд. центр ВЛАДОС,2001.
8. Андрищенко В., Михальченко М. Соціальна філософія. – К. – 1999.

6.2 Методичне забезпечення

1. История и современное положение православной церкви в Украине. - В.В. Дементьева, Краматорск : ДГМА, 2006. – 48 с.
2. Лузан, А. А. Философия : учебное пособие по подготовке к семинарским занятиям (для студентов всех специальностей и всех форм обучения) / А. А. Лузан, А. В. Бородай. – Краматорск : ДГМА, 2012. – 96 с.
3. Лузан, А. О. Вступ до філософії : навч. посіб. / А. О. Лузан. – Краматорськ : ДДМА, 2012. – 136 с.
4. Лузан А.А. Введение в философию: учебно-методический комплекс. / А. А. Лузан, В. В. Дементьева, А. В. Бородай. – Краматорск: ДГМА, 2014. – 310 с.
5. Розвиток філософської думки в Україні. - В.В. Дубінін, Краматорськ : ДГМА, 2006.- 208 с.

6.3 Додаткова література

1. Каган М.С. Философия как мировоззрение // Вопросы философии.-1997.-№9.-С.36-46.
2. Перминов В.Я. Философия как метод // Вестник МГУ.-1997.-№5.-С.3-25
3. Иорданский В.В. О едином ядре древних цивилизаций //Вопросы философии.-2001.-№12.-С.11-19
4. Балкина В.И. Космологическое учение Гераклита Эфесского //Вестник МГУ.-1998.- №4 - С.42-55
5. Шуков В.А. Апология свободомыслия Сократа // Вопросы философии.-
6. 2001.-№12 - С.140-152
7. Чанышев А.А. «Град земной» в эсхатологической перспективе // Вопросы философии.-1999.-№1.-С.124-136
8. Нестик Т.А. Тема внутреннего слова у Августина: мышление и время //Вопросы философии.-1998- №10 - с.112-126
9. Розеншток-Хюсси О. Прощание с Декартом //Вопросы философии 1997.№12- с.139-151
10. Грюнбаум Р. Новая критика теологических интерпретаций физической космологии (Лейбниц и др.) //Вопросы философии 2002.- №4 - с.67-88
11. Чернов Г.А., И. Кант. Критика чистого разума //Вопросы философии.-2000.- №2 - с.184-189
12. Тиме Г. Пессимизм духу и оптимизм абсолюта (Гегель) //Вопросы философии.-2000. - №7 - с.91-104
13. Философия: Учебник /Под ред. проф. В.Н. Лавриненко. - М.: Юрист, 2002.- с.127-135
14. Ойзерман Т.И. Материалистическое понимание истории: плюсы и минусы // Вопросы философии -2001.- №2.- с.3-33
15. Громов М.А. Кардиогнозия П. Юркевича и традиции отечественной философии // философская и социологическая мысль.-1996.-№3 - с.16-29,-№4.- с.21-32
16. Пич Р. Критическое рассмотрение Юркевичем философии Канта // Вопросы философии.-2002.-№7 - с. 107-115
17. Геворкян А.Р. Ницше и метафизический пессимизм //Вопросы философии.-2001.-№8.- с.157-166
18. Субири Х. Пять лекций о философии// Вопросы философии.-2002.- №5.- с.156-178
19. Грюнбоиз М. Сто лет психоанализа: итоги и перспектива // Вопросы философии.- 1997. №7.- с.85-99
20. Лекторский В.А. О некоторых философских уроках З.Фрейда // Вопросы философии.- 2000.-№10.- с.4-9
21. Дворкин Ю.А. «Ты и оно»// Вопросы философии.- 2002. - №4. - с.141-158
22. Мильдон К. Еще раз об экзистенциальной философии //Вопросы философии.-2002. - №3. - с.32-42
23. Пианк М. Позитивизм и реальный внешний мир // Вопросы философии.-1998.-№3.-с.120-133
24. Качоха Р.П. Поппер: альтернатива обществу будущего //Вопросы философии.-2002.- №6.- с.48-59
25. Баженов Л.Б. Размышления при чтении Поппера //Вопросы философии.-2002.- 4.-с.159-170.

6.1. Web-ресурсы

1. www.dgma.donetsk.ua
2. www.ru.wikipedia.org